

افادۀ مترجم

تاریخ، او قوماق طریقہ باصرہ، ایشیتک طریقہ
سامعہ و بونلردن بیری و یاہر ایکسی ایلہدہ وجدان دیدیکمنز
ا، ملاحظہ بہ احوال و تقلبات جهانی نقل ایدن
عادتاً بیری و سبب... منزلہ سندہ در . تعریف و تعبیر
دیگرلہ، تاریخ، « روتوش » سز یعنی خطوط و آفات حقیقیہ سی
اصلازیید و تخفیف اولونماش، اصلنہ تماماً آینه نما
بیر فوطوغراف لوحہ سی کیبی در . حقیقی تاریخ بویله در ،
بویله اولماق لازم در . بویله اولمایان و تاریخ نامی ویریلن کتاب لر
یا غافلانه یا خود غافل شکارانہ آئاردن در . حقیقی تاریخ نامنک
لوازم و مخصوصاتی بحق حائز بیری [تاریخ اسلامیت] وجودہ
کتیریلہ رک دین قارداشلر مرکز پیش اطلاع و ملاحظہ سندہ
عرض ایدیلمک لازمدی . وجودہ کتیریلہ رک دیوروز، چونکہ
اوج مہم لسان اسلام اولان عرب، فارس ، تورک دیلارندہ
یازیلمش بویله بیری تاریخک بولونما دینی تحقیق ایتسک . بو
یوقسوللغک سبب، ازجلہ ، مسلمان حکمدار لرینک استبدادندہ

آرامالی در : تاریخ ، اقسام علومك أك زیادہ كوز آجانی در ؛
كوز آجیقلغیله استبداد و اغفالك بیر یرده یاشایما یا جانی
عیان در . كوزی آجیلان اهالی ، ظلمی كورور ؛ حریتی
كورور ؛ عدالت ایستر ، حقیقت ایستر . اللهمك كولكه سی بم
دیبرك ظلم و خیانتده خلقتهك أك ظالم ، أك خائن اعجوبه لرینی
كولكه ده براقان جیابره اسلامك جهالتلری ؛ شیخ سعدی نك

پریشانی خاطر دادخواه

براندازد از مملکت پسته !

تبیینده کی حقیقت مدهشهی ادراك خصوصنده عرفان نادر .

**

بز ، مسلمانلرک بیر [تاریخ اسلامیت] . اولان احتیاج جاری
شدت کافیله حسی اتمیکده ایدک . اوصاف مطلوبه بی حائز
بیر [تاریخ اسلامیت] ی (هوللاندا) لی مستشرق شهرت
کیر پروفه سسور دو قنور (دوزی) نك آثار فاضلانہ سی
آرسنده بولدوق . « الحکمة ضالة المؤمن حیما وجدھا
التقطھا » حکمنه اقتفا ایتدک :

ESSAI

SUR

L'HISTOIRE DE L'ISLAMISME

عنوانیله فرانسهجه به مترجم اولوب بو یوک بیر احاطه نظر

و درین پیرامعان کواسترمکله ممتاز و قطعياً بی طرف بیر عقل سلیم
محصولی اولان بو کتابی تورکجه یه نقل ایتدک . « مؤلف نه
هولاندالی ، غیر مسلم در و بناءً علیه اغیار دین دن در بیاناتی
شایان اعتماد اولورمی ؟ » یولنده بیر سوال مقدره شو یله جواب
وزیرز : مسلمانلق ، اسم ایله ، اوروج ایله ، نماز ایله دکل در ،
[الدین المعامله] ؛ دین معامله دن عبارت در ، دیمک در . بوتون
... و مطالعه ایله کچیرن و عباد اللهک تنویر
اذهانتیه ، خلقه نافع اولمایه چالیشان ، عالم ، فاضل دو قنور
(دوزی) ؛ اعمال و آمالی قاره ، آواره حمیدلردن بیک قات
زیاده مسلمان در . « المسلم من سلم الناس من یدیه ، و لسانه »
و « خیر الناس انفعهم للناس » و طلب العلم ساعة خیر من
عبادة الف سنة [دین بزم پیغمبر مزدر . عالم ، فضیلتکار
اولان هر فرد ، مسلم در . جاهل ، فاسد الاخلاق اولان
بیر کیسه احقاد رسول الله دن بیله اولسه . مسلم دکلدر . عرفان
و فضیلت بوتون ادیان بی دینه یعنی حق و حقیقت دینه ارجاع
ایده جک در و ایتمکده در :

« جنک هفتاد دومت هممرا عذریده

چون نه دیدند حقیقت در افسانه زدند ! »

دوقتور (دوزی) اسلامیتك تاریخی بوندن تقریباً قیرق سنه
لؤلنه کلینجه یه قادار یازمشدی ، قیرق سنه اولدن بوکونه
قادار اسلامیتك تاریخی محب فاضلهز (آ.گی) افندی
حضر تلری (نك قیرق سنه دن بری اسلامیت) عنوانلی
مقاله سندن اقتباس اولونمشدر . (آ.گی) افندی کنج
بیر مستشرق در ؛ احوال اسلامیه یه وغوامض دین اسلامه اوله
بیردرجه عالیده . مطامع درکه علمای اسلام
کوسته زیله مز دینلسه جائزدر .

(منابع اسلام) نامیله فرانسزجه نشر ایتمک اوزره اولدینی
جلد عظیمدن کنج مستشرقك نه قادار تعب ناپذیر بیرمدقق ،
نه یمان بیرهمت ادراک صاحبی اولدینی آکلاشیلاجاق در .

* * *

ترجمه ائرده تعقیب ایتدیکنز اصول ، دیندارانه بیراعتنا ایله
دائماً تعقیب ایتمکده اولدیغمز اصول درکه اصلك تمامیت متنبه سنی
محافظه ایتمک دن عبارتدر . طرفه زدن . تن کتابه علاوه اولونان
دورت حرف درکه . معترضه اشارتی داخلنه موضوع در : صلی
الله علیه وسلم یرینه (ص . ع .) رضی الله عنه یرینه (ر . ع)
حرفلرندن عبارتدر ،

بعض ملاحظه وعلاواتمز ؛ حاشیه صورتده صحائفك

نهایتارینه قیدایدیلیمش وزیرلرینه ع . ج . امضای قونولاراق
مؤلفك حاشیه لرندن تفریق اولونمشدر
بوکون اهل اسلام ایچین (تاریخ اسلامیت) دن دها زیاده
نافع ، مطالعه و ملاحظه سی دها زیاده قطعی الازوم بیرکتاب
یوق در اعتقادنده یز . خرافات و اغفالات ایله دولو آنا رغا فلانه
ویامغفلانه نك موسم رواجی ، سایه فیض تکاملده ، چوق دن
کچدی .

نه قادر عنیف اولورسه اولسون ، معتقدات و حسیات
اولین مزه نه قادر مغایر بولونورسه بولونسون ، حقیقت ایله
یوز یوزه کله بیلمک جسارته مالک اولمالی یز ، بیکیتک یالکز
دشمن قورشونته کوکس کرمک دکل در . حقیقت و حقک
سلطنت ضمدانیه سی اوکنده نفس جاهلمزک عزت بی عزتی
آتوب حقیقتک زخم علویت نشانیله نشانلنمایه قدرت
کوسترمه لی یز ، و ، اصل بویله بیر شجاعت روحیه ایله بهادر
اولدیغمزی اثبات اتمه لی یز . دین معامله دن عبارت در دیمک
اولدیغنی سویله دیکمز

الدين المعامله

حدیث شریفی اییجه ملاحظه اولونورسه ، عمومیتمز
اعتباریله ، بز مسلمانلرک نه قادر بددین و یا خود بی دین اولدیغمز
آکلا شیلیر . افضل عبادات ، انسان کنندی نفسندن باشلایاراق
و حتی فدای نفس ایله باشلایاراق کافه عبادالله نافع و خادم

اولماق در . دین بلند اسلامك بودقیقه اجتماعیه سنه مطلع اولمایان
جهله عبادتكاران ؛ حضرت مولانا جلال الدین رومی نك .

سر بزمین دم بهوامی کند ،
کوی عبادات خدای کند !

بیت مشهورینه ماصدق اولماق دن خالی اولمازلر . جهل
وظلم ایله حقیق مسلمانلق بیر برده یاشاماز . مسلم کلهسی سلامت
کله سندن مشتق اولدینی نظر اعتباره آلینیرسه ، جهالت
وظلمك بولوندینی برده اسلامیتك یاشایامایاجانی واسلامیتك
حکمران اولدینی برلرده جهالت وظلم جایکیر اولاماق لازم
کلدیکی بلامشكلات آکلاشیلیر .

ماضی نك معاملات و انقلاباتی ملاحظه و سرگذشت آباء
واجداددن استفاده ایده رك حال حاضرک لوازم و الجا آتیه
بالموازنه بو موازنه دن حیات بخش بیر نتیجه ، نجات آور بیر
درس انتباه آماق : مطالعه تاریخ دن مقصود ، ایشته بودر .
تکرار و تأیید ایده رز ، بو اترك ترجمه و نشر نندن مراده مطالعه
سندن بویله بیر درس آلینا بیله جك بیر کتابی اهل اسلامك
حضور اذعانه تقدیم ایتك در .

والسلام علی من اتبع الهدی !

۱ نisan ۱۹۰۸ مصر

دوقتور عبدالله جودت